

În articolul "Comerţul oriental al Poloniei" din Rev. Istorică SN Tomul XVII, 2006, Nr. 5-6, sept-dec, autoarea Tatiana Cojocaru, comentând o detaliată carte studiu apărută în 1998 la Varşovia a dlui A. Dziubiński ("Slak Orientu. Handel Polski z Turciją w. XVI-XVIII w.") aflăm că şeicile căzăceşti serveau pentru transportul mărfurilor negustorilor poloni (predominant armeni şi evrei din Lvov şi Cameniţa) spre destinaţii din Imperiul Otoman (Adrianopole, Stambul, Ankara, Bursa), de unde se aduceau alte mărfuri (pânzeturi, mătase, stofe groase, cai tip karaman şi mirodenii: scorţişoara, cuişoare, piperul, şofranul), alături de nave turceşti.

Să nu ne mirăm că din nevoia de plată a haraciului, vama pe teritoriul Moldovei era în cuantumul cel mai ridicat (4,16-7,2 %), percepută chiar în Iaşi.

Transportul pe apă scurta şi timpul, dar şi cheltuielile de transport, evitându-se şi destule riscuri. Marfa se transporta în butoaie, lăzi, cufere.

Negustorii turci în sens invers par a fi predominant sefarzi şi insulari greci.

Polonia organiza campanii de răscumpărare a robilor trimişi la Cetatea Albă (solia din 1640 a lui W. Miaskowski negociază ci marele vizir răscumpărarea a 260 de suflete), de unde ar fi plecat spre Caffa şi Orient.

Profitul calculat era de 43-45 %.

Mai scrie că în 1695-1696 armata polonă neplătită de Jan Sobieski jefuia teritoriilerutene şi

moldovene, încât se temeau mai mult de polono-lituanieni, decât de tătari. Aflăm că în fortăreaţa Stanisławów din Pocuţia a Magnatului Jędrzej Potocki locuiau armeni din Suceava şi moldo-vlahi.

Evreii poloni expulzaţi în Tracia la Kirklareli (în urma conflictelor ruteno-cazaco-turco-polone) au ajuns să producă brânză şi unt pentru Stambul (pag. 224), din nevoia de a trăi din ceva.

Transcris pro-bono astăzi şase avgust an în curs (curgătoriu) douămiidouăzecişiunul.

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE şi Gheorghiţa N. Dobre din surse scrise şi internet